

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. a)
Limba și literatura română

Varianta 3

*Filiera teoretică – Profil real; Filiera tehnologică;
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)*

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citește următorul text:

Actul II
Seara
Tabloul 1
La curtea domnească
Scena I

(Sala tronului, Țepeș pe tron, îmbrăcat de gală.
În cap căciuliță încinsă cu pietre scumpe și surgiuc*.)

PICTORUL (după ce și-a amestecat niște culori pe șevalet): *Încă puțin ... Oleacă mai la dreapta ... Uitați-vă aici. (Arată cu degetul undeva în spate. Pictând.) Aveți o fire foarte neliniștită, Alteță. Un cap greu de prins ...*

ȚEPEȘ (mustăcînd): *Așa se plîng mai mulți ...*

PICTORUL: *Să nu clipiți, expresia ochilor Măriei-Tale are ceva de groază ... Pot să vorbesc deschis? Mi-e cam frică să vă cat în ochi ... Prea mari ...*

ȚEPEȘ: *Se măresc la acru și la vorba dulce ...*

PICTORUL: *Nuanța asta măslinie a pielii n-am putut s-o redau decât cu o culoare de pământ de prin părțile astea ... Poate de aici vine și porecla stirpei Măriei Voastre? [...]*

ȚEPEȘ (gonește cu mâna o găză): *Am voie să prind licurici? Eu dacă stau un moment fără ... să-nhaț o lighioană înseamnă c-am lîncezit ... Să nu mă pui rînced pe pînză ...*

PICTORUL (râde): *Vă place vorba cu două tășuri. Tot așa și prealuminatul Mahomed, cel mai mare cuceritor al lumii ... În paranteză fie spus, pe mine nu m-a cucerit. I-am executat un portret care se află acum agățat în cabinetul său la Constantinopol ... Poate o să aveți prilej să-l vedeți ...*

ȚEPEȘ: *Îmi pare rău că n-o să pot face drum până acolo ...*

PICTORUL (taină): *Mă tem c-o să vină el să-l vadă pe-al Măriei Tale.*

ȚEPEȘ: *Merită osteneala?*

PICTORUL (rîzînd): *E tare curios ... și mare amator de capete ... în ulei. Și tot așa: glumește și nu glumește. Acolo am auzit prima dată de Vlad. Lîngă tronul prealuminatului Sultan. Lucram ... A intrat fratele dumneavoastră. Are liberă trecere la sultan ... Mare trecere ... (Cu intenție.) E un bărbat foarte frumos ...*

ȚEPEȘ: *Radu e frumos ... într-adevăr ...*

PICTORUL: *Dar nu vă iubește ... S-ar vrea aici, domnitor ... Și cred c-o să ajungă ...*

ȚEPEȘ: *Trecînd peste sabia noastră?*

PICTORUL: *O să încerce ... Sultanul îl răsfăț.*

ȚEPEȘ: *Știu ...*

(Marin Sorescu, **A treia țepă**)

**surguc (surguciuri), s.n.* – Panaș din pene (de struț) împodobit cu pene scumpe, purtat la turban sau la ișlic de sultani, de înalți demnitari turci sau de unii domni români

Redactează, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la text:

1. Numește câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *fire* și *agățat*. **2 puncte**
2. Explică rolul virgulei în secvența: *Aveți o fire foarte neliniștită, Alteță*. **2 puncte**
3. Construiește un enunț în care să folosești o locuțiune/expresie care să conțină substantivul *umbră*. **2 puncte**
4. Precizează două motive literare prezente în textul dat. **4 puncte**
5. Transcrie două cuvinte/grupuri de cuvinte din textul dat care sunt mărci ale adresării directe. **4 puncte**
6. Menționează o modalitate de caracterizare a personajului *Țepeș*, exemplificând-o cu o secvență semnificativă din textul dat. **4 puncte**
7. Prezintă rolul notațiilor autorului din textul dat. **4 puncte**
8. Ilustrează, cu câte un exemplu din textul dat, două trăsături ale genului dramatic. **4 puncte**
9. Comentează, în 60-100 de cuvinte, următoarea secvență:
PICTORUL (râde): Vă place vorba cu două tășuri. Tot așa prealuminatul Mahomed, cel mai mare cuceritor al lumii ... În paranteză fie spus, pe mine nu m-a cucerit. I-am executat un portret care se află acum agățat în cabinetul său la Constantinopol ... Poate o să aveți prilej să-l vedeți ... **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Scrie un text de tip argumentativ de 150-300 de cuvinte despre *libertatea tinerilor de a-și alege profesia*.

În elaborarea textului de tip argumentativ, trebuie:

- să respecti structura discursului de tip argumentativ: formularea ideilor în scris, utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate exprimării unei aprecieri; **8 puncte**
- să ai conținutul adecvat argumentării pe o temă dată: formularea ipotezei/a propriei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate ipotezei, formularea unei concluzii pertinente; **16 puncte**
- să respecti normele limbii literare (registru stilistic adecvat, normele de exprimare, de ortografie și de punctuație) și precizarea privind numărul de cuvinte. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de 600-900 de cuvinte, în care să prezinți *particularitățile de construcție a unui personaj dintr-un roman psihologic studiat*.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales, prin raportare la conflictul/conflictele din romanul psihologic studiat;
- evidențierea, prin două episoade/citate/secvențe comentate, a unei trăsături a personajului ales;
- ilustrarea a patru elemente de structură, de compoziție și de limbaj ale romanului psihologic studiat, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: incipit, final, episoade/secvențe narrative, tehnici narrative, modalități de caracterizare a personajului, limbajul personajelor, registre stilistice etc.);
- susținerea unei opinii despre modul în care o idee sau tema romanului psihologic studiat se reflectă în construcția personajului ales.

Notă!

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului vei primi **14 puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 3 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 3 puncte; *utilizarea limbii literare* – 2 puncte; *ortografia* – 2 puncte; *punctuația* – 2 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 1 punct; *respectarea precizării privind numărul de cuvinte* – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 600 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. a)
Limba și literatura română

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 3

*Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică;
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)*

- Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

1. câte 1 punct pentru numirea fiecărui sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor date (de exemplu: *fire* – caracter; *agățat* – atârnat) **2x1p=2 puncte**
2. explicarea rolului virgulei în secvența indicată (desparte un substantiv în cazul vocativ de restul enunțului) **2 puncte**
3. construirea oricărui enunț în care se folosește corect o locuțiune/expresie cu substantivul indicat **2 puncte**
4. câte 2 puncte pentru precizarea oricăror două motive literare prezente în textul dat (de exemplu: privirea, portretul) **2x2p=4 puncte**
5. – câte 2 puncte pentru transcrierea oricăror două cuvinte/grupuri de cuvinte din textul dat care sunt mărci ale adresării directe (de exemplu: substantive în cazul vocativ – *Alteță*; verbe la modul imperativ – *Aveți*) **2x2p=4 puncte**
6. menționarea unei modalități de caracterizare a personajului *Țepeș*, exemplificând răspunsul printr-o secvență semnificativă din textul dat 4 p./menționarea unei modalități de caracterizare, fără exemplificare 2 p. **4 puncte**
7. prezentarea adecvată și nuanțată a rolului notațiilor autorului în textul dat 4 p./prezentare schematică 2 p. **4 puncte**
8. – câte 1 punct pentru menționarea oricăror două dintre trăsăturile genului dramatic, prezente în textul dat (de exemplu: folosirea dialogului ca mod de expunere; prezența notațiilor autorului) **2x1p=2 puncte**
– câte 1 punct pentru ilustrarea, cu câte un exemplu din text, a fiecăreia dintre cele două trăsături menționate **2x1p=2 puncte**
9. – comentarea secvenței citate **3 puncte**
  - *comentare adecvată și nuanțată 3 p.*
  - *comentare schematică, ezitantă 2 p.*
  - *încercare de comentare 1 p.*– respectarea precizării privind numărul de cuvinte **1 punct**

SUBIECTUL al II-lea **(30 de puncte)**

- structura discursului de tip argumentativ:
- formulare adecvată a ideilor în scris: text clar organizat, coerent, cu echilibru între cele trei componente: ipoteza, enunțarea și dezvoltarea argumentelor, concluzia 4 p./formulare parțial adecvată 2 p. **4 puncte**
  - utilizare adecvată a mijloacelor lingvistice utile exprimării unei aprecieri (de exemplu: verbe de opinie, adverbe/locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității evaluative, conjuncții/locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, utilizate pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc., conectori argumentativi) 4 p./utilizare parțial adecvată 2 p. **4 puncte**

- conținutul argumentării:
- formularea ipotezei/a propriei opinii față de problematica propusă **2 puncte**
  - câte 3 puncte pentru enunțarea fiecăruia dintre cele două argumente adecvate ipotezei **2x3p=6 puncte**
  - câte 3 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre argumentele enunțate **2x3p=6 puncte**
  - formularea unei concluzii pertinente **2 puncte**
- respectarea normelor limbii literare și a precizării privind numărul de cuvinte:
- registrul stilistic adecvat cerinței **1 punct**
  - respectarea normelor de exprimare (0-1 greșeli lexicale sau morfosintactice – 2 p.; 2 greșeli – 1 p.; 3 sau mai multe greșeli – 0 p.) **2 puncte**
  - respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0-1 greșeli ortografice și de punctuație – 2 p.; 2 greșeli – 1 p.; 3 sau mai multe greșeli – 0 p.) **2 puncte**
  - respectarea precizării privind numărul de cuvinte **1 punct**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Conținut – 16 puncte

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales, prin raportare la conflictul/conflictele din romanul psihologic studiat **4 puncte**
- *prezentarea nuanțată și adecvată a statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales, prin raportare la conflictul/conflictele din romanul psihologic studiat 4 p.*
  - *prezentarea adecvată a statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales, fără raportare la conflictul/conflictele din romanul psihologic studiat 2 p.*
- evidențierea, prin două episoade/citate/secvențe comentate, a oricărei trăsături a personajului ales **4 puncte**
- *menționarea trăsăturii și ilustrarea prin două episoade/citate/secvențe comentate 4 p.*
  - *menționarea trăsăturii și ilustrarea printr-un episod /citat/o secvență comentat/comentată 2 p.*
  - *simpla numire a unor episoade/secvențe sau tendința de rezumare sau simpla numire a trăsăturii 1 p.*
- câte 1 punct pentru ilustrarea fiecăruia dintre cele patru componente de structură, de compoziție și de limbaj ale romanului psihologic studiat, semnificative pentru construcția personajului ales **4x1p=4 puncte**
- susținerea opiniei formulate cu argumente adecvate 4 p./încercare de susținere a opiniei formulate sau schematism 2 p./simpla formulare a opiniei 1 p. **4 puncte**

Redactare – 14 puncte

- organizarea ideilor în scris **3 puncte**
- *3 puncte pentru text clar, organizat, coerent, cu echilibru între introducere, cuprins și încheiere, în care construcția paragrafelor subliniază ideile în succesiune logică*
  - *2 puncte pentru text parțial organizat, cu dezechilibru între componente, în care construcția paragrafelor nu subliniază ideile în succesiune logică*
  - *1 punct pentru text vag organizat, fără evidențierea trecerii de la o idee la alta*
- abilități de analiză și de argumentare **3 puncte**
- *3 puncte pentru relație adecvată între idee și argument, utilizare de argumente convingătoare, formulare de judecăți de valoare relevante*
  - *2 puncte pentru relație parțial adecvată între idee și argument, utilizare de argumente insuficient de convingătoare, formulare de judecăți parțial relevante*
  - *1 punct pentru relație nerelevantă între idee și argument, schematism*
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată 2 p./vocabular restrâns, monoton 1 p.) **2 puncte**
- ortografia (0-1 erori: 2 p. / 2 erori: 1 p. / 3 sau mai multe erori: 0 p.) **2 puncte**
- punctuația (0-1 erori: 2 p. / 2 erori: 1 p. / 3 sau mai multe erori: 0 p.) **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea **1 punct**
- respectarea precizării privind numărul de cuvinte **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 600 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.